

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 295. szám
1989. december 13., szerda

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

Tényleg itt a farkas?

Dúlt viták a költségvetésről — Fedél nélkül megfagynak az emberek — Szövetség lett a TOT — Senki földjén a pártvezérek

1989. december 12.

Ismerik a mesét? Annyiszor kiáltották, hogy itt a farkas, senki sem hitte el, amikor valóban... A magyar gazdaság helyzetéről annyi rosszat hallottunk már, szinte immunissá váltunk az egyre csúnyább jelzőkre. Bár ki-ki a bőrén érzi a bajt, féltő, hogy még mindig nem tudjuk a teljes igazságot: mi vár ránk közeli, s távoli jövőben. A jövő heti parlamenti ülészakot már előre a legkeservebbnek mondják a képviselők, akik elkeseredett vitákat folytatnak a bizottsági üléseken. Tegnap akadtak, akik — a kényszerhelyzetre tekintettel — elfogadták a költségvetés tervezetét, mások nemet mondtak. A budapesti tanácsstagok egyenesen zsarolással vádolták a valutaalap igényeire hivatkozó kormányt.

A többi kelet-európai ország sincs irigylésre méltóbb helyzetben, s ráadásnak mindegyikben ott a fortyogó politikai szféra. Csehszlovákia parlamentje eldöntötte: népszavazással választanak államfőt; különleges fölhatalmazást kért a lengyel kormány a Walesa; hajtóvadászat indult a párttagok ellen az NDK vidékeken; a Szovjet-unióban egyelőre nem vitatják a párt vezető szerepét.

Szegeden társadalmi összefogással igyekeznek menedékhelyet teremteni a hajléktalanoknak.

Sulyok Erzsébet

Kétszáz hajléktalan Szegeden

Menedékhely kell, azonnal

A szegedi hajléktalanok számát pillanatnyilag még becsülni is nehéz. Támpontot adhat a bírósági utőgon-dozó hálózat szakembereinek adata, mely szerint 80-100 ember szabadul évente az ország különböző bünte-tő intézményeiből, akik köz-lől 40 százaléknak nincs lakása. Újabb szomorú ada-lékként szolgálhat a Nagy-fáról menesztettek serege, akik közül soknak nincs ho-vá mennie. Az otthonlala-nok köre persze bővíthető szinte vég nélkül tovább: az alberletben tengődő — s le-het, holnap kiebrudalandó — idősokkal, az állami gon-dozásból minden remény és kapaszkodó nélkül távozo-kkal, avagy a családi tűzfé-szekből menekülő, hontalan fiatalokkal. A legszerényebb becslések szerint is valósí-nulag 100, de inkább 200 a szegedi hajléktalanok szá-ma.

Bármennyire igyekeztünk titkolni a szegénységet, en-nek legutolsó stációját, a nincstelenséget, a hajlékta-lanságot, létezett már évek-kel korábban, évtizedeken át. Nem volt illő e szocia-lista társadalomhoz méltat-lan jelenségre még a figyel-met irányítani sem. A sze-gedi hajléktalanok mende-dékhelyének két évvel ez-előtt felvetett ötletét még válaszra sem méltatta a vá-rosi tanács akkori vezetése. Szerencsére a szervezők, a szükség szülte ötlet gazdái tántoríthatatlanok voltak, s kétévi kitartó küszködéssel eljutottak addig, hogy ez év őszén bejegyeztették a me-nedékhely-alapítványt.

Tegnap Farkasinszky Te-réz főorvos, a kuratórium elnöke és Pajtás Zoltán, a kuratórium tagja azért hí-va össze a pártok, az egyhá-zak és a társadalmi szerve-

zetek képviselőit, hogy se-gítségüket kérje az alapít-vány gazdagításához, fel-ajánlásaikat a menedékhely-mielőbbi létrehozásához. A kuratórium elnöke, tájékoz-tatásul elmondta, hogy Gyula Endre megyés püspök közreműködésével a róku-si plébánia vezetője 100 ezer forintot gyűjtött össze egy-házkörzetében, amit az ala-pítvány javára adtak. A Szociális Munkások Egye-sülete 20 ezer forintot aján-lott fel a Nagyfalvi Alkohol-elvonó Intézet 100 ezer for-inttal gazdagította az ala-pítványt. A munkásörsg 100 személyes étkezlétét adta, a honvédség ágyakat ígért, a Máltai Lovagrend-től ágyneműt várnak. A vá-rosi tanács felajánlotta — a pillanatnyilag még a pos-ta kezelésében levő, az új híd lábánál fekvő — ba-rakképületét, s Müller Jó-zsefné ígéretet tett arra, hogy a jövő évi költségvetés tervezésekor számolnak a menedékhely fenntartási és üzemeltetési költségeivel.

A pártok megjelent képv-iselői — a Fidesz, a Zöld Párt, a szociáldemokrata párt, az MDF —, valamint az egyházak és társadalmi szervezetek küldöttéi a me-nedékhely-alapítvány, nép-szerűsítését, a gyűjtésre, adakozásra buzdítást, tagja-ik aktív segítségét ajánlot-ták, hiszen, mint mondot-ták, a semmi vagyonukból anyagi támogatásra nincs módjuk. Az ifjúsági iroda tízezer forintot ígért.

A Fidesz képviselője, Ök-rös Tamás biztosította a kuratórium vezetőit arról, hogy a város költségveté-snek tárgyalásakor érvénye-síteni fogják politikai befo-lyásukat a menedékhely ál-lami finanszírozását bizto-

sítandó. Ebbéli szándékát a többiek is magukénak érez-ték, mert hogy nem is le-het ez másképpen, hiszen csak állami, városi finanszí-rozással biztosítható majd a menedékhely fennmaradása, zavartalan működése. A ré-gi időkben — '50 előtt — is a város kötelessége volt a menedékhely fenntartása. A társadalom tagjainak segít-ségére ugyanis csak egy bi-zonyos határig szabad és le-het építeni, jöllehet, ma már ott tartunk, hogy egy, a jólétől oly messze került

országban mindenfelől nyújtják a perselyeket ado-mányokért. Az embereknek már nincs miből, honnan adniuk. Ami volt, odaadták a tengernyi rászorulóknak, de a szegénység legutolsó stációjában vergődőkné-k talán mindannyiunknál job-ban kell a segítő karnyúj-tás, hogy meg ne fagyjanak, éhen ne pusztuljanak, önke-zükkel az életüknek véget ne vessenek egy humánu-mot hirdető társadalomban.

Kalocsai Katalin

Vívódnak a képviselők

Az Országgyűlés honvé-delmi bizottsága keddi ülé-sén egyetértett azzal, hogy a kormány jövő évi állami költségvetéséről szóló tör-vényjavaslatát a Parlament elé terjessze. A bizottság el-fogadta a Honvédelmi Mi-nisztérium 1990. évi költ-ségvetési tervezetét azzal a megjegyzéssel, hogy az elő-irányzott kiadásokat a to-vábbiakban nem lehet csök-kenteni. A Belügyminiszteri-um jövő évi költségvetési tervezetét vitatva a képv-iselők nem tartották elege-nőnek a bűnüldözésre és a közrendvédelemre előirány-zott összegeket. Ezért java-solták, hogy belső átcsopor-tosítással végül is nagyobb összegeket fordítsanak e cé-lokra. A bizottság tagjai ugyancsak egyetértettek az-zal, hogy a parlamenti vá-lasztásokat márciusra írják ki.

Az ülésen Somogyi Ferenc külügyminisztériumi álla-mtitkár tájékoztatta a képv-iselőket a bécsi fegyverzet-csökkentési tárgyalásokról. Hangsúlyozta: a bécsi tár-gyalások új szakaszt jelen-tenek a leszerelési folyamat-ban, és azokra jelentős ha-tással vannak az Európa megosztottságának felszá-molására irányuló törekvé-sek, valamint a mostani ke-llet-európai változások is. Az államtitkár szerint a nem-től távoli jövőben konkrét megállapodások születhet-nek az osztrák főváros-ban.

A tájékoztatót követő vi-tában Sebők János (Veszprém megye) javasolta: a honvédelmi bizottság kez-deményezze, hogy a Parla-ment adjon felhatalmazást a kormánynak a Magyarorszá-gon állomásozó szovjet csap-atok 1990. december 31-ig történő kivonásáról tárgya-lásokat kezdjen a Szovjet-unióval. Kárpáti Ferenc honvédelmi miniszter is megjegyezte, hogy a szovjet csapatok kivonása a ter-veknek megfelelően törté-nik. Jövőre a debreceni szovjet repülőezredet von-ják ki hazánkba. Végül a bizottság négy tartózkodás-sal úgy döntött, hogy Se-bők János javaslatát a kül-ügyi bizottsággal közösen vitassák meg, s utána ha-

tározzanak az indítvány Or-szágyűlés elé terjesztéséről.

A kormány jövő évi gaz-dasági programjáról, a költ-ségvetés tervezetéről, vala-mint a fogyasztási adóról és a fogyasztási árkiegészítés-ről szóló törvényjavaslatról tárgyalt az Országgyűlés-kereskedelmi bizottsága. Az építési bizottság hétfői ülé-séhez hasonlóan a képvise-lőknek ez a csoportja is zárt ajtók mögött kezdte meg munkáját, s a történekről nem tájékoztatták az újsá-gírókat.

A kormány gazdasági programjáról, az állami költségvetés tervezetéről már a meghívottak és az újsá-gírók jelenlétében tanácsko-ztak a képviselők. Az elnök-lő Vida Kocsárd (Somogy megye) előlőjáróban megje-gyezte: a jelenlegi Ország-gyűlés legnehezebb és leg-keservebb ülésszaka lesz a mostani, mert e két téma kapcsán tekintettel kell len-nie egyrészt az ország kor-mányozhatóságának fenntar-tására, másrészt pedig száz-ezrek, milliók sanyarú hely-zetére. A képviselőknek ugyanakkor arra is figye-lemmel kell lenniük, hogy ma kiszámíthatatlan a tö-megek reakciója, ha életvi-szonyaik további romlásá-ról van szó. Márpedig, mint Kollarik Istvánnak, az Or-szágos Tervhivatal elnök-helyettesének beszámolójá-ból kitudt, hogy a lakosság életkörülményei általában jövőre sem javulnak, sőt, tovább nehezednek. A kor-mány jövő évi gazdaságpo-litikai programjáról szólva Kollarik István rámutatott: ez a koncepció már nem azonos azzal, mint amiről korábban mondták el vé-leményüket a képviselők. Hogy ez mennyire igaz, jel-zi az is, hogy az új anyag a korábbiaknál szigorúbb feltételeket támaszt a gaz-dasággal szemben, s to-vábbi megszigorításokat tar-talmaz. Mint mondtotta: a korábbiaknál is szigorúbb követelmények nem egysze-rűen a Nemzetközi Valuta-alappal folytatott tárgyalá-sok következményei. Abból a felismerésből fakadnak, hogy a gazdaság krízishely-zetben van, s már elkerül-hetetlenek a kemény dön-tések. A kormány manőve-rezési lehetősége a gazda-ságpolitikában szinte a nul-lával egyenlő.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Kisszínházban nagy botrány

Szótartó embereknek bi-zonyultak, akik aláírták 7-én, a Lear király előadása alatt az ívet; mi arról szólt, ha kiírja a tanács vb a fő-rendezői helyre a pályáza-tot, kéri a munkakönyvü-keket, fölmondanak a színház-ban. Közülük 18-an színe-szek. Azért választották a hétfői, végső vb-határozat (lásd tegnapi számunkban) után a tiltakozásnak ezt a szokatlan elszántságot tük-röző, egyszersmind drasztiku-s módját, mert — mint elmondták — nincs más esz-közök-útjuk. Fiatalok, az életük a színház, szeretné-nek játszani — de Ruszt József vezetésével. Nem na-

gyon értik, miért olyan le-hetetlen kívánság ez. Jó és rossz érzések és gondolatok kavarnak bennük, az előbbieket azért, mert volt bátorságuk és erejük kitar-tani az igazuk mellett, utó-biak azért mert... Többen családosak, gyerekesek. Nem kell ehhez kommentár.

Mint megtudtuk a színházi titkárságon, tegnap délelőtt elmaradtak a Kol-dusopera és az En és a kis-öcsém próbái, s délután két Antigóné-előadás a kisszín-házban. Ma ugyancsak el-marad az esti Környagor. Az előadásokra vásárlt je-gyeket visszaváltják.

Vizsgálat a Lakos-ügyben

Elévült, felejtjük el?

Befejeződött a Lakos Jó-zsef szentesi rendőrkapitány 1946-os meggyilkolásának körülményeit tisztázó tény-feltáró vizsgálat, amelyet a legfőbb ügyész rendelt el azt követően, hogy a Füg-getlen Kisgazdapárt, a Ma-gyar Demokrata Fórum és a Szociáldemokrata Párt szentesi szervezete kérte az igazságügy-minisztertől a máig rejtélyes ügy kivizsgá-lását. A megállapításokról dr. Nyíri Sándor, a legfőbb ügyészhelyettes és dr. Kis Éva, a tényfeltáró vizsgálat vezetője kedden sajtótájé-koztaton számolt be. Beve-telezőben leszögezték: az ügyészségi vizsgálat már nem célozhatja a büntetőjo-gi felelősségre vonás meg-alapozását, erre ma már nincs lehetőség, mivel a cse-lekmény büntethetősége el-évült. A politikai és morá-lis tanulságokat azonban le-lehet és le is kell vonni.

Lakos Józsefet 1940-ben helyezték a szentesi kapi-tánysághoz, s 1944-ben biz-ták meg annak vezetésével. 1945 májusában internálták. Emiatt több országgyűlési interpelláció hangzott el, s ennek eredményeként 1946. február 18-án az internálótá-borból kiengedték. Néhány nappal később, március 7-én éjjel a szentesi kórház idegosztályán négy álarcos férfi több késszúrással, géppisztolylövessel meggyilkolta.

Kiderült, hogy Lakos Jó-zsef több későbbi MKP-tag ellen is intézkedett, nagy-részt köztörvényes bűncse-lekmények elkövetése miatt. Így Dadi Imre korábbi tyúk-lopásáról is tudomása volt. Dadi a felszabadulás után Csongrád megyei párttitkár, majd nemzetgyűlési képvise-lő lett. Tehát neki is érde-keében állt, hogy a rendőrkapitány ne hozza nyilván-osságra múltját. A rendel-kezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy Dadi Imre, Wachsmann István és Mikecz János, az MKP szen-tesi vezetőségének tagjai több társukkal különféle ter-veket dolgoztak ki Lakos József félreállítására.

A cselekmény elkövetése után 10 nappal Péter Gábor-nál jelentkezett hat férfi, akik magukra vállalták a meggyilkosságot. Előadásuk sze-rint nem tudták, mit cse-

lekszenek, maguk előtt lát-ták Lakost, aki régen poli-tikai detektív volt, aki kom-munistákat és szocialistákat fogott le, kínzottatott. Ezért elhatározták, hogy megölik. Ellenük a vizsgálat megin-dult, a nyomozást július 4-én rendelték el. Gyanúsított-ként kilenc személyt hall-gattak ki, akik egybehang-zóan vallották, hogy négyen mentek be a kórterembe, hárman pedig kint várakoz-tak. A 19 éves Dobronyai János előbb törrel megszúr-ta, majd az ugyancsak 19 esztendő Izák András két-szer belelőtt. Az egyik val-tomás szerint Dadi központi utasításra hivatkozva adott utasítást a bűncselekmény-re. Azt, hogy Lakos József va-lóban a kommunizmus el-lensége, fasiszta volt-e, meg sem próbálták bizonyítani.

A Dadi Imre és társai el-len indult eljárás a nyom-zás megszüntetésével zárult, a köztársasági elnök közke-gyelme alapján. Késégek merültek fel az iránt, hogy valóban ők követték-e el a gyilkosságot. Ezt azonban ma már 43 év távlatából ki-deríteni nem lehet. Nyomo-zást folytatni az ügyben nem lehet, a jogszabályok alap-ján.

Az MKP legfelső vezeté-se — mivel az ügyben a Csongrád megyei párttitkár, illetve vezető kommunista-k is érdekeltek voltak — nyomban vizsgálatot rendelt el, s kilenc személyt — ki-ve Dadi Imrét — kizár-tak a pártból. Dadi, vala-mint másik kilenc személy tagságát felfüggesztették. Mikecz János városi párttitkár szerepét — akinek tagsági viszonyát ugyancsak felfüg-gesztették — teljes egészé-ben nem tárták fel. (Dadi Imre egyébként 1985-ben hunyt el, a XVI. kerületi pártbizottság saját halottjá-nak tekintette. Mikecz Já-nos — több magas állami kitüntetés tulajdonosa — 1988-ban halt meg, a Szen-tesi Ki kicsoda? kiadvány-ban a város büszkeségeként említik. Dadi Imrét egyé-bként 1952-ben háborús bűn-tett miatt 8 évi börtönbün-tetésre ítélték, mert 1944-ben besúgása alapján két személyt internáltak. 1957-ben perújítás során felmen-tették.)